

УДК 7.012:687.11

ГАРМОНІЙНА ВПОРЯДКОВАНІСТЬ КОНСТРУКТИВНО-ДЕКОРАТИВНИХ ЛІНІЙ ТА ДЕТАЛЕЙ У ФОРМОУТВОРЕННІ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ

НАВОЛЬСЬКА Лілія, КОЛОСНІЧЕНКО Марина
Київський національний університет технологій та дизайну, Україна
nlilja@ukr.net

Досліджено принципи гармонійної впорядкованості конструктивно-декоративних ліній та деталей при формоутворенні чоловічого костюму на основі візуального аналізу еволюції чоловічого одягу в період з XVIII століття до сьогодення. В ході дослідження визначено основні аспекти формотворчих процесів, які забезпечують єдність і гармонію чоловічого одягу та сприяють його актуальності в будь-який період часу.

***Ключові слова:** дизайн одягу, еволюція чоловічого одягу, формоутворення чоловічого одягу, гармонія формотворчості.*

ВСТУП

Гармонія важлива в усіх аспектах творчості дизайнера. У дизайн-проекуванні одягу існує чимало різноманітних законів, принципів та правил, які мають суттєвий вплив на формоутворення. На кожному етапі становлення абстрактно-формальний образ чоловічого одягу незначно еволюціонував, абсолютно формально змінюючи гармонію поєднання конструктивно-декоративних ліній та деталей. Такі підходи дозволяють зберігати постійність чоловічого класичного одягу, візуальна форма і консервативність якого дещо корегується принципами модерності та сучасності. Гармонійне впорядкування, єдність всіх елементів одягу є важливим формотворчим аспектом, має давню історію та перспективу застосування в сучасному світі моди.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Постійна зміна акцентів та сприйняття форми, зумовлені потребами суспільства, спонукають до динамічності формотворчих процесів, посилюють урізноманітнення елементів форми, кольору, декору, пропорцій, матеріалів. Сучасне формоутворення чоловічого одягу базується на поєднанні традицій та новацій, довершеність образу створюється завдяки гармонійній впорядкованості всіх складових форми. Конструктивно-декоративні лінії є найпотужнішим фактором формоутворення чоловічого одягу, а деталі підкреслюють естетичність, функціональність та оригінальність дизайну форми. Саме гармонійність

поєднання зазначених складових форми чоловічого одягу визначає актуальність проєктованих виробів.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Питання принципів гармонізації та єдності форми чоловічого одягу є важливим для творців моди. Процес формоутворення чоловічого костюму базується на підсвідомому пошуку дизайнера, при цьому саме дотримання закономірностей побудови та принципів гармонії елементів форми надають цілісності та досконалості проєктованим виробам.

Гармонія, як чітке узгодження частин єдиного цілого, виявляє загальну логіку розвитку та змісту, фіксує найхарактерніші риси стилю. Така організація елементів форми допомагає досягти сприйняття досконалості естетичних норм ідеальної чи канонічної уяви про образ людини, характерний для певного стилю чи регіону [1].

Гармонійна врівноваженість, співрозмірність маси форми та простору між ними, за допомогою яких створюється структура, яку сприймають як єдине ціле – головна з ознак врівноваженості. Інформаційним відображенням врівноваженості є загальні горизонтальні та вертикальні поверхні, ступінь доцільної компактності та габаритної співрозмірності форми [2].

Розташування конструктивно-декоративних ліній в чоловічому одязі часто зумовлене філософією сприйняття форми тіла чоловіка в той чи інший період розвитку людства. Загальна концепція формоутворення чоловічого одягу зазвичай передбачає й функціональність виробів залежно від призначення і умов експлуатації, та відповідно визначає координацію ліній членування та розташування деталей.

Гармонійна впорядкованість конструктивно-декоративних ліній та деталей при формоутворенні чоловічого одягу XVIII століття, в епоху поступового переходу від надмірної розкоші стилю бароко до витонченості стилю рококо характеризується поєднанням плавних, ледь зігнутих ліній та делікатністю елементів декору. Зважаючи на те, що тогочасні прототипи чоловічих піджаків – сюртуки (жюстокори) виготовляли із дороговартісних матеріалів: оксамиту, парчі та важкого шовку, кількість членувань та конструктивно-декоративних ліній була мінімальною. Разом з тим, такі елементи, як мереживні жабо та манжети сорочки, делікатна вишивка золотими і срібними нитками по горловині, бортах та манжетах рукавів, ексклюзивні гудзики дещо відволікали увагу від недосконалості конструктивного устрою.

Неокласицизм кінця XVIII - початку XIX століття вніс суттєві корективи в ідеологію сприйняття чоловічої фігури. Формоутворення одягу базувалось на принципах простоти, зручності та доцільності. Надмірна жіночність та манірність в чоловічому одязі поступились мужності, елегантності та стриманості, завдяки чому з'явився стиль французьких денді – *incroyables*, в перекладі «неймовірні». Денді надавали перевагу високоякісному одязу, носили білі сорочки з

високими комірами, поверх яких пов'язували шийні платки, темні однотонні сюртуки, легкі жилети, вузькі бриджі до колін або штани з чоботами для верхової їзди. Гармонійна впорядкованість конструктивно-декоративних ліній і деталей чоловічого одягу спрямована на втілення ідеї самодостатності чоловічої фігури та поміркованості в деталях.

До середини XIX століття асортимент чоловічого гардеробу урізноманітнівся, проте актуальною залишилась досконалість пошиття і якість використовуваних матеріалів. Візуальна форма чоловічого одягу дещо видовжилась за рахунок зміни пропорцій. Чоловічі сюртуки, фраки і піджаки-візитки отримали вужчу лінію плечового поясу та ширшу лінію талії. Плавність конструктивно-декоративних ліній плечового одягу і прямий покрій поясного одягу гармонійно поєднувалась із дрібними деталями та високим головним убором – циліндром, надаючи респектабельності образу чоловіка [3].

Промислова революція другої половини XIX століття суттєво удосконалила чоловічі комплекти одягу. Тогочасний піджак гарно поєднувався із сорочкою з невеликим коміром та вузьким галстуком «в чотири руки». Не надто жорстка форма чоловічого одягу сприяла появі вільного силуету, м'які лінії якого надавали більшої зручності в експлуатації. Гармонійна впорядкованість прямих конструктивно-декоративних ліній та елементів форми – широких лацканів на піджаках, манжетів по низу широких штанів відображала концепцію свободи і невимушеності у суспільстві.

Військові події Першої та Другої світової війни надали більшої чіткості силуетній формі чоловічого одягу. Всі лінії та деталі були сконцентровані на забезпеченні функціональності одягу – військової форми. Цивільний одяг став дефіцитним, тому військова форма була затребувана. Згодом з'явилися класично-спортивні костюми – піджаки з накладними кишенями і штани вужчої форми без манжетів по низу.

В середині XX століття в моду знову повернулась елегантність і чіткість силуету. Модний чоловічий костюм з італійським акцентом в лондонському стилі активно пропагували з кіноекранів. Вертикальні конструктивно-декоративні лінії костюму, однобортна застібка на три ґудзики, вузькі лацкани і комір піджака, неширокі манжети по низу штанів і клапани кишень надавали більшої стрункості силуету. Недорогий стильний шик і висока якість були в основі концепції формотворення класичних чоловічих костюмів.

Наприкінці XX століття стильні чоловіки носили повсякденні костюми або піджаки напівприлеглого силуету в поєднанні з футболками, класичні костюми komponували із сорочками з вузькими комірцями та вузькими галстуками. Стилi «мілітарі», «мінімалізм», природна лінія плеча, конструктивно-декоративний устрій та деталі одягу підкреслювали спрощення форми і концептуально презентували особистість споживача.

Останні два десятиліття у формоутворенні чоловічого одягу зорієнтовані на лаконічність і універсальність, єдність форми та фігури, естетику образу загалом. Гармонійна впорядкованість конструктивно-декоративних ліній та деталей у формоутворенні чоловічого одягу базується на принципах еkleктики стилістичних напрямів та деконструктивізму. Для чоловіків актуальними стають костюми із дещо ширшою лінією плеча, щільним приляганням на ділянках грудей і талії, трохи вкороченою довжиною піджака, рукавів та звужених до низу штанів. Індивідуальність, елегантність, функціональність, розумна необхідність характеризують сучасну чоловічу моду та презентують мужність і досконалість чоловічого силуету.

ВИСНОВКИ

Відтак, проведене дослідження підтверджує, що гармонійна впорядкованість конструктивно-декоративних ліній та деталей при формоутворенні чоловічого одягу є відображенням культурного сприйняття суспільства та технічного прогресу, візуалізацією індивідуальності фігури. Саме тому розуміння основних аспектів формоутворення чоловічого одягу, закономірностей та принципів гармонійної цілісності форми дасть можливість дизайнерам продукувати нові ідеї, оригінальні конструктивні рішення, підвищувати комфортність і створювати естетично досконалі форми чоловічого одягу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козлова Т.В. Основы теории проектирования костюма. М.: Легпромбытиздат, 1988. 352 с.
2. Николаева Т. В. Тектоника формоутворення костюма. К.: Арістей, 2008. 340 с.
3. Стивенсон Н. История моды в деталях. С XVIII века до наших дней. Перевод с англ. А. Балашова, Н. Кошелева. М.: «Ексмо», 2011. 288 с.
4. Розробка колекцій одягу: навчальний посібник / А.М. Малинська, К.Л. Пашкевич, М.Р. Смирнова, О.В. Колосніченко. К.: НВЦ ПРОФІ, 2018. 138 с.
5. Бруард К. Костюм: стиль, форма, функция. Перевод с англ. С. Абашева М.: «Новое литературное обозрение», 2018. 152 с.

NAVOLSKA L., KOLOSNICHENKO M.

HARMONIOUS ORDER IN CONSTRUCTION AND DECORATION LINES AND DETAILS IN FORMATION OF MEN'S WEAR ГАРМОНІЙНА

Principles of harmonious order in construction and decoration lines and details when forming men's suit under the visual analysis of menswear evolution in the period from XVIII century until present day have been studied. As a part of the study the main forming aspects which provide unity and harmony of menswear and facilitate its timeliness at all times have been investigated.

Key words: *fashion design, menswear evolution, men's wear forming, formation harmony.*